

Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων- Συχνές ερωτήσεις- απαντήσεις

Α. Γενικά –Ορισμοί

1. Τι είναι το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;

Το Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων είναι ένα ηλεκτρονικό μητρώο το οποίο έχει δημιουργηθεί, μέσω διαδικτυακής ηλεκτρονικής εφαρμογής και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων. Σε αυτό, όλα τα νομικά πρόσωπα και όλες οι νομικές οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα υποχρεούνται να καταχωρίζουν τα εκ του νόμου απαιτούμενα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων τους.

2. Πώς ορίζεται ο πραγματικός δικαιούχος;

Πραγματικός δικαιούχος (beneficial owner) θεωρείται κάθε φυσικό πρόσωπο στο οποίο πραγματικά ανήκει ή το οποίο ελέγχει πραγματικά μία εταιρική οντότητα ή για λογαριασμό του οποίου διεξάγονται συναλλαγές ή δραστηριότητες μιας εταιρείας. Η έννοια του πραγματικού δικαιούχου αντιπαραβάλλεται με την έννοια του νόμιμου κυρίου (**legal owner**) της νομικής οντότητας, ο οποίος δηλώνεται ως μέτοχος ασκών τον έλεγχο του νομικού προσώπου/οντότητας.

3. Είμαι πραγματικός δικαιούχος. Ποιος καταχωρίζει τα στοιχεία μου στο Κεντρικό Μητρώο;

Η καταχώριση των στοιχείων του πραγματικού δικαιούχου γίνεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένο πρόσωπο με απόφαση του αρμόδιου εταιρικού καταστατικού οργάνου.

Η πρόσβαση στην εφαρμογή από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο, λαμβάνει χώρα με τους δικούς του προσωπικούς κωδικούς και προϋποθέτει την ύπαρξη εξουσιοδότησης του νομικού προσώπου στον εκπρόσωπο του, στο πληροφοριακό σύστημα του TaxisNet,.

4. Ποιος είναι ο σκοπός του Κεντρικού Μητρώου Πραγματικών Δικαιούχων;

Σκοπός του Κεντρικού Μητρώου είναι η άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον **πραγματικό δικαιούχο**, στο πλαίσιο της διαφάνειας των εταιρικών οντοτήτων και των παρεμφερών νομικών μορφωμάτων, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της χρησιμοποίησής τους για ξέπλυμα χρήματος και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Στόχος

της Ε.Ε. είναι η διασύνδεση των εθνικών Μητρώων Πραγματικών Δικαιούχων μέσω της ευρωπαϊκής κεντρικής πλατφόρμας έως τις 10 Μαρτίου 2021.

5. Είμαι πραγματικός δικαιούχος. Πώς προστατεύονται τα δικαιώματά μου ως υποκείμενο των δεδομένων που τίθενται στη διάθεση του κοινού;

Στο πλαίσιο δίκαιης ισορροπίας μεταξύ αφ' ενός του γενικού συμφέροντος για την πρόληψη του Ξ/Χ και της Χ/Τ και αφ' ετέρου των θεμελιωδών δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, οι πληροφορίες των πραγματικών δικαιούχων που τίθενται στη διάθεση του κοινού αφορούν αυστηρά στη σφαίρα της οικονομικής τους δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, η πρόσβαση του κοινού στο Κεντρικό Μητρώο είναι ελεύθερη μόνο ως προς τα στοιχεία που αφορούν στο ονοματεπώνυμο, την υπηκοότητα και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχουν οι πραγματικοί δικαιούχοι, προκειμένου να αποφευχθεί η έκθεση του πραγματικού δικαιούχου σε κίνδυνο εξαπάτησης, απαγωγής, εκβιασμού, βίας ή εκφοβισμού και να επιτευχθεί η προστασία του αν είναι ανήλικος ή με άλλον τρόπο ανίκανος προς δικαιοπραξία.

Επιπλέον, οι υπόχρεοι καταχώρισης ενημερώνονται αυτόματα για τις αναζητήσεις που έγιναν για αυτούς από φυσικά πρόσωπα. Οι υπόχρεοι καταχώρισης δεν ενημερώνονται για αναζητήσεις που διενεργούνται από τις ελεγκτικές αρχές, τις αρμόδιες αρχές του άρθρου 6 του ν. 4557/2018 ή των υπόχρεων προσώπων (άρθρο 5 ν. 4557/2018).

6. Είμαι πραγματικός δικαιούχος. Για πόσο διάστημα τηρούνται τα δεδομένα μου;

Τα δεδομένα, τα οποία έχουν καταγραφεί, αποθηκευτεί και αναπαραχθεί με οποιοδήποτε τρόπο, τηρούνται online για πέντε (5) έτη. Μετά την 5ετία παραμένουν στη βάση δεδομένων που τηρείται στη ΓΓΠΣ σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

Β. Νομικό πλαίσιο

7. Ποιο είναι το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του Μητρώου;

- Ο ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (Α' 139), όπως έχει τροποποιηθεί με το αρ. 62 του ν. 4607/2019 (Α' 65) με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η οδηγία 2015/849 και εν μέρει η οδηγία 2018/843.

- Η υπ' αρ. 67343 ΕΞ 2019/19.06.2019 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2443), όπως τροποποιήθηκε με την αρ. 73900 ΕΞ 2019/02.07.2019 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2718).

8. Ποιος θεωρείται πραγματικός δικαιούχος; Ποιες μπορεί να αποτελούν ενδείξεις ελέγχου μίας εταιρείας, ώστε να προκύψει ο πραγματικός δικαιούχος;

Πραγματικός δικαιούχος θεωρείται το φυσικό ή τα φυσικά πρόσωπα στα οποία πραγματικά ανήκει ή τα οποία πραγματικά ελέγχουν μία εταιρική οντότητα. Η εξακρίβωση και ο έλεγχος της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων επεκτείνεται, κατά περίπτωση, σε νομικές οντότητες που κατέσχουν άλλες οντότητες. Σκοπός είναι να αναζητηθεί και εντοπιστεί το φυσικό πρόσωπο το οποίο τελικά ασκεί έλεγχο μέσω ιδιοκτησίας ή με άλλο τρόπο ενός νομικού προσώπου. Ο έλεγχος με άλλα μέσα μπορεί να περιλαμβάνει τα κριτήρια ελέγχου που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, όπως μέσω (εξωεταιρικής) συμφωνίας μετόχων, της άσκησης δεσπόζουσας επιρροής ή της εξουσίας διορισμού ανώτερων διοικητικών στελεχών. **Ενδείξεις ελέγχου:**

- Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από φυσικό πρόσωπο.
 - Η κατοχή ποσοστού μετοχών άνω του 25% ή ιδιοκτησιακού δικαιώματος άνω του 25% μιας εταιρείας από άλλη εταιρεία, ο έλεγχος της οποίας ασκείται από φυσικό ή φυσικά πρόσωπα ή από περισσότερες εταιρείες που ελέγχονται από το ίδιο ή τα ίδια φυσικά πρόσωπα.
 - Εάν μία μητρική οντότητα έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετοχών, εταίρων ή μελών μίας άλλης οντότητας (θυγατρική).
 - Εάν μία μητρική οντότητα έχει το δικαίωμα:
 - να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου της άλλης οντότητας (θυγατρική οντότητα) και είναι ταυτόχρονα μέτοχος, εταίρος ή μέλος αυτής της οντότητας,
 - να ασκεί κυριαρχική επιρροή στην άλλη οντότητα (θυγατρική οντότητα), της οποίας είναι μέτοχος, εταίρος ή μέλος, είτε βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με την οντότητα αυτή είτε βάσει πρόβλεψης του ιδρυτικού εγγράφου ή του καταστατικού της.
 - Εάν μία μητρική οντότητα είναι μέτοχος εταίρος ή μέλος της άλλης οντότητας και είτε:
 - ελέγχει από μόνη της, δυνάμει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους, εταίρους ή μέλη της οντότητας αυτής (θυγατρική οντότητα), την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων, εταίρων ή μελών της
- είτε:
- ισχύουν αθροιστικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:
 - Η πλειοψηφία των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων της οντότητας αυτής (θυγατρικής οντότητας) που είχαν τη διοίκηση κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, καθώς και κατά την προηγούμενη περίοδο και μέχρι την κατάρτιση των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, έχει

διοριστεί μόνο ως αποτέλεσμα της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου αυτής.

- Τα δικαιώματα ψήφου που κατέχονται από τη μητρική οντότητα αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 20% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου στη θυγατρική οντότητα.
- Κανένα τρίτο μέρος δεν έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στα σημεία α', β' ή γ' της παρούσας παραγράφου, αναφορικά με αυτή την οντότητα (θυγατρική οντότητα).
- Εάν μια μητρική οντότητα έχει την εξουσία να ασκεί ή πράγματι ασκεί κυριαρχική επιρροή ή έλεγχο στην άλλη οντότητα (θυγατρική οντότητα).

Γ. Ενδεικτικές περιπτώσεις – Παραδείγματα

9. Εταιρεία μη εισηγμένη που εδρεύει στην Ελλάδα έχει εξαντλήσει όλα τα δυνατά μέσα προσδιορισμού του πραγματικού δικαιούχου ή έχει αμφιβολίες ως προς το πρόσωπο που προσδιορίστηκε. Ποιος θεωρείται ως πραγματικός δικαιούχος;

Στην περίπτωση αυτή και εφόσον έχουν εξαντληθεί όλα τα δυνατά μέσα και ελλείψει βάσιμων υποψιών ή εφόσον υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το ότι το πρόσωπο που προσδιορίστηκε είναι ο πραγματικός δικαιούχος, θεωρείται πραγματικός δικαιούχος το ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν θέση ανώτατου διοικητικού στελέχους διευθύνοντος την εταιρεία.

10. Επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα αλλά έχει απαλλαγεί από τη φορολογία βάσει ειδικών διατάξεων. Υποχρεούται σε καταχώριση στο Κεντρικό Μητρώο;

Όχι. Υπόχρεοι καταχώρισης είναι τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα.

11. Εγκατεστημένη στην Ελλάδα θυγατρική εταιρεία της οποίας η μητρική είναι εισηγμένη στο εξωτερικό. Υποχρεούται σε καταχώριση στο Κεντρικό Μητρώο;

Ναι. Θυγατρική εταιρεία με πραγματικό δικαιούχο εισηγμένη εταιρεία στο εξωτερικό υποχρεούται σε καταχώριση. Ως πραγματικός δικαιούχος νοείται η εισηγμένη μητρική. Για την ορθή καταχώριση της μητρικής εισηγμένης εταιρείας, αρκεί η αναφορά του ΑΦΜ (ΤΙΝ) της στη χώρα εγκατάστασης και του κωδικού αναγνώρισης νομικού προσώπου (Legal Entity Identifier).

12. Είμαι μέτοχος σε εισηγμένη εταιρεία. Οφείλω να γνωστοποιήσω τις μεταβολές στο ποσοστό μετοχών που κατέχω στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;

Οι εισηγμένες εταιρείες σε ρυθμισμένη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης που λειτουργεί στην Ελλάδα καταχωρίζονται αυτόματα στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, μέσω σύνδεσης του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών με τη ΓΓΠΣ. Τα στοιχεία καταχώρισης αφορούν τον Α.Φ.Μ. και τον κωδικό αναγνώρισης νομικού προσώπου (Legal Entity Identifier).

13. Τι κυρώσεις υπάρχουν στην περίπτωση μη καταχώρισης των στοιχείων του πραγματικού δικαιούχου στο Κεντρικό Μητρώο;

Η μη συμμόρφωση συνεπάγεται τη δέσμευση χορήγησης αποδεικτικού έκδοσης φορολογικής ενημερότητας των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων. Περαιτέρω, σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης τήρησης ειδικού μητρώου και εγγραφής στο Κεντρικό Μητρώο, με απόφαση της Αρχής επιβάλλεται σε βάρος των υπόχρεων νομικών προσώπων και οντοτήτων πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ και τίθεται προθεσμία για τη συμμόρφωσή τους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή υποτροπής, το πρόστιμο διπλασιάζεται.

Δ. Τεχνικά ζητήματα

14. Γιατί εμφανίζεται το μήνυμα «Δεν είστε εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος Νομικού Προσώπου»;

Η πρόσβαση στο σύστημα λαμβάνει χώρα από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο, ο οποίος και είναι υπεύθυνος για την υποβολή της δήλωσης, με τους δικούς του προσωπικούς κωδικούς, μέσω της διαδικασίας εξουσιοδότησης στο TaxisNet,.

Το μήνυμα "Δεν είστε εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος Νομικού Προσώπου" σημαίνει δεν έχει ακολουθηθεί στο TaxisNet η διαδικασία εξουσιοδότησης, άρα δεν έχετε και δικαίωμα υποβολής.

15. Πως ολοκληρώνεται η υποβολή της δήλωσης;

Μετά την προσθήκη όλων των δικαιούχων, ο υπόχρεος μπορεί να αποθηκεύσει προσωρινά την δήλωση πατώντας το κουμπί «Προσωρινή Αποθήκευση» της οθόνης «Βασικά Στοιχεία» και μπορεί να κάνει οποιεσδήποτε τροποποιήσεις επιθυμεί. Για την οριστική υποβολή της δήλωσης, επιλέγεται το κουμπί «Οριστική Υποβολή» της οθόνης «Βασικά Στοιχεία».

16. Έχω κάνει οριστική Υποβολή και πρέπει να κάνω μεταβολές.

Παρέχεται η δυνατότητα άρσης της οριστικής Υποβολής και πολλαπλών επανυποβολών, πατώντας το κουμπί «τροποποίηση» της οθόνης «Βασικά Στοιχεία».

17. Τι γίνεται στην περίπτωση που δεν υπάρχει αριθμός ΓΕΜΗ;

Το πεδίο "Αριθμός ΓΕΜΗ" δεν είναι υποχρεωτικό και μπορεί να είναι κενό. Ωστόσο, αν ο χρήστης εισάγει τουλάχιστον ένα χαρακτήρα στο πεδίο, τότε είναι απαιτητό να συμπληρώσει από 8 έως 12 αριθμητικά ψηφία.

18.Τι είναι το πεδίο TAX ID;

Σε περίπτωση προσώπου από το εξωτερικό το πεδίο TAX ID συμπληρώνεται αυτόματα (με βάση τον αριθμό μητρώου της χώρας του εξωτερικού) και δεν είναι τροποποιήσιμο.